

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

Кафедра соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-методичної
та наукової роботи
Г. Ю. Шаркова
_____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична психологія

галузь знань 0304 «Право»

напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»

форма навчання денна

(Шифр за ОПІ ОПІ 18)

Кіровоград – 2016

Робоча програма з юридичної психології для студентів
за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство», 2016 року – 13 с.

Розробники: доцент кафедри соціальної роботи Н. В. Акімова, к.філол.н., старший викладач кафедри соціальної роботи Шадрін В.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи ПВНЗ
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «___» _____ 2016 року № ___

Завідувач кафедри _____ В. Д. Косенко
«___» _____ 2016 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут
державного та муніципального управління Класичного приватного університету»
Протокол від «___» _____ 2016 року № ___

«___» _____ 2016 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

© ПВНЗ КІДМУ КПУ, 2016 рік

© Акімова Н. В., 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни: «Юридична психологія»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 6.0304 «Право» (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство» (шифр і назва)		
Модулів – 1	<p>Спеціальність (професійне спрямування): 6.030401 «Правознавство»</p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне(і) науково (навчально) - дослідне(і) завдання: - підготовка статті до друку; - виступ на наукових конференціях (друковані тези); - презентація з теми (модуля) або вузької проблематики; - розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу; - розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань; - виготовлення схем		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин – 54 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,6 самостійної роботи студента – 2,3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	14 год.	___ год.
		Практичні	
		8 год.	___ год.
		Семінарські	
		___ год.	___ год.
		Лабораторні	
		___ год.	___ год.
		Самостійна робота та індивідуальні завдання:	
32 год.	___ год.		
		Вид контролю: залік (4 семестр)	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,5

Характеристика навчальної дисципліни: Нормативна

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Юридична психологія» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття юридичної психології, її принципи та закони, механізми роботи психіки в межах системи "людина - суспільство - право".

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів психічного буття людини в системі "людина - суспільство - право".

Розвиваюча - формувати й розвивати психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти в юридичній практиці, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати правову поведінку та правосвідомість, активну громадську позицію.

Завдання вивчення курсу «Юридична психологія»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком юридичної психології в цілому, та в межах юридичної діяльності зокрема;
- оволодіння основними категоріями юридичної психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності в системі "людина - суспільство - право";
- оволодіння системою знань про психіку та її особливості;
- оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній, їх впливом на правову діяльність;
- засвоєння психологічних знань про важливі аспекти юридичної діяльності у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень у юридичній практиці;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- предмет і структуру юридичної психології, її основні дефініції, завдання, етапи становлення та розвитку;
- поняття та зміст психічного аспекту юридичної діяльності, її специфіку та принципи;
- механізми реалізації основних когнітивних процесів в межах системи "людина - суспільство - право".

ВМІТИ:

- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні життєві ситуації, оперуючи психологічними поняттями, законами, механізмами;
- спостерігати, помічати, аналізувати та враховувати психічні стани;
- своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері;
- проводити психологічні дослідження різного рівня;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина юридичної психології

Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології

Місце юридичної психології в системі наук. Її об'єкт і предмет. Завдання юридичної психології. Принципи юридичної психології. Закономірності юридичної психології. Категорії юридичної психології: свідомість, особистість, діяльність. Структура юридичної психології: загальна і спеціальна частини. Методика і методи юридичної психології. Методологія юридичної психології та її рівні. Методологічні засадами юридичної психології. Принципи юридичної психології. Методи наукового дослідження у юридичній психології (Спостереження. Експеримент. Опитування. Аналіз продуктів діяльності. Вивчення документації. Тестування.). Методи психологічного впливу: переконання, передача інформації, рефлексія, навіювання, прикладу.

Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології

Поняття про психіку і свідомість особистості. Психічні процеси: сприйняття, увага, мислення, пам'ять, мовлення. Психічні властивості та психічні стани особистості: емоції, характер, темперамент. Соціально-психологічні аспекти юридичної діяльності: група, згуртованість, лідерство.

Змістовий модуль 2. Особлива частина юридичної психології

Тема 3. Правова психологія

Нормативна регуляція поведінки та її вплив на поведінку особистості. Психологічні аспекти правової поведінки. Психологічна характеристика девіантної поведінки

Тема 4. Кримінальна психологія

Поняття особистості злочинця і типологія злочинців. Соціально-демографічна характеристика особистості злочинця. Психологія неповнолітніх злочинців. Психологія організованої злочинності. Психологія злочинного діяння.

Тема 5. Психологія судочинства

Психологія слідчих дій. Психологія огляду місця події. Психологія обшуку і вилучення. Психологія впізнання. Відтворення обстановки і обставин події. Психологія перевірки свідчень на місці. Судово-психологічна експертиза. Психологія потерпілого. Психологія підозрюваного і обвинуваченого. Психологія свідків. Особливості допиту різних учасників слідчого процесу. Психологічні особливості допиту неповнолітніх. Психологія очної ставки. Психологічна характеристика судової діяльності. Психологія судді. Психологічні особливості судового допиту. Психологія судових суперечок і винесення вироку. Психологія прокурорської діяльності. Психологічні особливості діяльності адвоката. Психологія підсудного. Психологія судової промови. Психологічна консультація в юридичному процесі.

Тема 6. Пенітенціарна психологія

Психологія засудженого, завдання і умови ресоціалізації. Особливості психічних станів засуджених. Соціально-психологічна характеристика рецидивіста та особливості його виправлення. Методи вивчення особистості засудженого і психологічного впливу на нього в процесі перевиховання

4. Структура навчальної дисципліни: «Юридична психологія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	інд. та с.р.		л	с	п	лаб	інд. та с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальна частина юридичної психології												
Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології	16	6		4		6						
Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології	10	6		2		2						
Разом за змістовим модулем 1	26	12		6		8						
Змістовий модуль 2. Особлива частина юридичної психології												
Тема 3. Правова психологія	6	2		2		2						
Тема 4. Кримінальна психологія	5					5						
Тема 5. Психологія судочинства	13					13						
Тема 6. Пенітенціарна психологія	4					4						
Разом за змістовим модулем 2	28	2		2		24						
Усього годин	54	14		8		32						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології	4
2	Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології	2
3	Тема 3. Правова психологія	2

6. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології	6
2	Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології	2
3	Тема 3. Правова психологія	2
4	Тема 4. Кримінальна психологія	5
5	Тема 5. Психологія судочинства	13
6	Тема 6. Пенітенціарна психологія	4

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- презентація з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань;
- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем різних процесів, комплексів.
- написання есе, творчих завдань тощо.

8. Методи навчання

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

9. Методи контролю

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.

Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів відбувається на підставі наступних критеріїв:

1) Правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення теоретичних понять курсу).

2) Рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень.

3) Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних знань) і правових норм.

5) Вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями.

Відповідь студента оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу.

“ВІДМІННО” ставиться студенту тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що студент у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, викладений на лекціях, в підручниках, володіє знаннями, на практичних заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних, галузевих дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова студента повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

“ДОБРЕ” передбачає також високого рівня знань і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі

неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові та стилі викладу.

“ЗАДОВІЛЬНО” передбачає наявність знань лише основного матеріалу; студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.

“НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться, коли студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись у конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

Поточне тестування та самостійна робота					Залік	Сума
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			
39			51		10	100
T1	T2	МКР	T3-6	МКР	10	100
14	18	7	44	7		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
менш 60	F	незадовільно	незараховано

Розподіл балів за формами роботи

Тема	Форма роботи									
	Законспектувати тезово питання	Скласти логічну схему	Підготувати презентацію	Робота зі ЗМІ	Провести спостереження чи експеримент	Підготуватися до дискусії	Скласти 5 тестових запитань	Провести анкетування	Підготуватися до рольової гри	Разом
Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології	1	2			4		3		4	14
Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології	1	2			4+4		3	4		18
Тема 3. Правова психологія. Тема 4. Кримінальна психологія. Тема 5. Психологія судочинства. Тема 6. Пенітенціарна психологія	1+1 1+1	2+2 2+2	4+4 +4		4		3+3 3+3		4	44
Модульна контрольна робота										7+7
Залік										10
Разом										100

11. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Загальна психологія» – пакет навчально-методичних матеріалів: плани семінарських, практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модуль-контролю, заліку, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи (див. додатки).

12. Рекомендована література

Базова література

1. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб / В. В.Бедь. — 2-ге вид., доп. і переробл. — К.: МАУП, 2004. — 436 с.
2. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. пос./ В.Й.Бойчелюк. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
3. Варій М. Й. Психологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. — К.: «Центр учбової літератури», 2009. — 288 с.
4. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, Т.М. Лисянська. — К.: Либідь, 2005. — 464 с.
5. Коновалова В. О. Юридична психологія: Підручник / Коновалова В. О., Шепітько В. Ю.. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 240 с.
6. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник/ П. А. М'ясоїд. — К.: Вища школа, 2004. — 487 с.
7. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / Максименко С. Д.. — Видання друге, перероблене та доповнене. — К.: «Центр навчальної літератури», 2004. — 272 с.
8. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія. Навч. посіб./ О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.

Додаткова література

1. Бандурка А. М. Юридическая психология: Учебник / Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. — Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2001. — 640 с.
2. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов / Васильев В. Л. — 5-е изд., перераб. и доп. — С. Пб.: Питер, 2003. — 656 с.
3. Гончаренко В. Г. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві: Навч. посіб. / Гончаренко В. Г., Сокиран Ф. М. — К.: Укр. акад. внутр. справ, 1994. — 48 с.
4. Загальна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. — 464 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zaochka.net/catalog_p_8_p_150.html

5. Зейгарник Б. В. Патопсихология: Учебное пособие/ Б. В. Зейгарник. – М.: Академия, 2003. – 208 с.
6. Еникеев М. И. Юридическая психология: Учеб. для вузов / Еникеев М. И. – М.: Изд. группа «Норма—ИНФРА-М», 1999. – 517 с.
7. Коновалова В. Е. Допрос: Тактика и психология: Учеб. пособ./ Коновалова В. Е. – Х.: Консум, 1999.– 157 с.
8. Нагаев В. В. Основы судебно-психологической экспертизы: Учеб. пособие для вузов / Нагаев В. В. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 333 с.
9. Немов Р. С. Психология. Т.1: Учебник для вузов / Р. С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 668 с.
10. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
11. Пирожков В. Ф. Криминальная психология / Пирожков В. Ф. – М.: Ось-89, 2001. – 704 с.
12. Ситковская О. Д. Психология уголовной ответственности / Ситковская О. Д.. – М.: Норма, 1998. – 285 с.
13. Чуфаровский Ю. В. Психология оперативно-розыскной деятельности: Учебно-практ. пособ. / Чуфаровский Ю. В. – М.: МЗ-Пресс, Изд. Воробьев А. В., 2001. – 208 с.
14. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология: Учеб. пособ./ Чуфаровский Ю. В. – М.: Право и Закон, 1997. – 320 с.
15. Шепітько В. Ю. Допит: Наук.-практ. посіб./ Шепітько В. Ю. – Х.: КримАрт, 1998. – С. 40.
16. Экман П. Психология лжи / Экман П.. – С.-Пб.: Питер; М.; Х.; Минск, 2001. – 267 с.
17. Юридическая психология: Хрестоматия / Сост. и общ. ред. Т. Н. Курбатовой. – С.-Пб.: Питер, 2001. – 480 с.